Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Afdoening motie

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	3 april/ 27 mei
Portefeuille(s)	Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Zita Pels
Behandeld door	Ruimte & Duurzaamheid (bestuurszaken.rd@amsterdam.nl)
Onderwerp	Afdoening motie 580 van het lid Van Munster (GroenLinks)

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de vergadering van de gemeenteraad van 13 november 2024 heeft uw raad bij de behandeling van het agendapunt “Stimulering bewonersinitiatieven GFT-inzameling" motie 580 van raadslid van Munster (GroenLinks) aangenomen. Daarin wordt het college gevraagd om:

1. Bewonersinitiatieven op het gebied van gft-inzameling verder te ondersteunen en stimuleren;
2. Dit onder andere te doen door capaciteit vrij te maken om een regeling voor bewonersinitiatieven op te tuigen;
3. De raad jaarlijks te informeren over de ontwikkeling van gft-inzameling in het algemeen en van bewonersinitiatieven in het bijzonder.

Met deze brief informeren wij u over de wijze waarop het college uitvoering geeft aan deze motie.

Bewonersinitiatieven in Amsterdam: een groeiende beweging

In Amsterdam zijn diverse decentrale bewonersinitiatieven actief op het gebied van gft-inzameling en -verwerking. Hun doel is het maken van goede compost. Hun deelnemers zijn Amsterdammers die hun gft graag willen scheiden maar geen gemeentelijke inzamelvoorziening in de buurt hebben, of mensen die graag lokaal willen composteren voor eigen planten of (gemeenschappelijke) moestuin.

GFT of GFE/T
In deze brief schrijven we soms gft en soms gfe/t. Waarom? Bij de meeste manieren van verwerking tot compost kan alleen gft: groente-, fruit- en (fijne) tuinresten ingeleverd worden. Bij sommige verwerkingsmethoden, zoals vergisten of fermenteren, kunnen ook etensresten (e) ingeleverd worden. We spreken dan van gfe/t: groente-, fruit-, etensresten en (fijne) tuinresten.

Inzameling door de gemeente

De centrale inzameling van gfe/t door de gemeente gebeurt in verschillende buurten, met name bij laagbouw. Dit gfe/t gaat naar een vergister, waardoor het mogelijk is ook etensresten (e) in te zamelen. Na vergisting, waarbij biogas en CO2 wordt afgevangen, wordt het restmateriaal verwerkt tot keurcompost. Ongeveer 13% van de Amsterdammers heeft nu

een gemeentelijke gfe/t voorziening in de buurt. De overige 87% doen het gfe/t bij het restafval, óf ze leveren het gft in bij de kleinschalige initiatieven in hun buurt óf ze composteren individueel.

De meerwaarde van buurtinitiatieven

De decentrale buurtinitiatieven maken gebruik van verschillende composteer-methoden zoals draaicontainers, Bokashi (fermenteren), of wormenhotels. Per locatie zijn gemiddeld 15 tot 100 huishoudens aangesloten. Sommige locaties zijn verbonden aan buurtmoestuinen en maken deel uit van bredere voedselinitiatieven.

De initiatieven zorgen voor sociale cohesie in buurten en creëren bewustzijn over de voedselkringloop, moestuinieren, voedselverspilling, en het belang van organisch materiaal composteren en terugbrengen in de bodem als voeding voor het bodemleven en nieuwe gewassen.

Een voorzichtige inschatting is dat er in Amsterdam nu, inclusief de wormenhotels, ongeveer 260 decentrale locaties zijn waar bewoners hun gft kunnen inleveren, met meer dan 4.500 aangesloten huishoudens, en waar circa 450 kuub compost gemaakt wordt. Daarnaast zijn er nog tal van Amsterdammers die in hun eigen (volks)tuin of op hun balkon composteren.

Een gezamenlijke aanpak voor de toekomst

De motie sluit aan bij de koers die de afgelopen jaren is ingezet om gft-buurtinitiatieven structureel te ondersteunen. Dit is vastgelegd in de *Uitvoeringsagenda Circulaire Economie 2023-2026* (29 november 2023) en de *Uitvoeringsagenda Voedselstrategie 2023-2026* (20 december 2023).Zo is in 2024 is het ‘Netwerk buurtcompost’ opgezet. Hierin versterken gemeente en initiatiefnemers samen de compostbeweging en wordt in co-creatie aan meer lange termijn zekerheid gewerkt. Hieronder vindt u toegelicht hoe de gemeente de motie uitvoert.

Ad.1 Ondersteuning en stimulering van bewonersinitiatieven

De gemeente ondersteunt en stimuleert bewonersinitiatieven op verschillende manieren:

- Via het “Netwerk Buurtcompost Amsterdam” vindt uitwisseling van kennis en ervaringen plaats, bijvoorbeeld op het gebied van het uitbreiden en opschalen van bedrijfsmodellen en toekomststrategieën.
- De gemeente neemt actief deel aan dit netwerk en werkt samen met de initiatieven aan beleidsdoelstellingen, financiële regelingen en juridische ruimte. Dit gebeurt in co-creatie met de initiatieven en in samenwerking met de Voedselstrategie, AmsterDOEN, Samen met de Stad (CE) en Afval & Grondstoffen.
- Via gemeentelijke communicatiemiddelen en partnerorganisaties wordt regelmatig aandacht besteed aan gft-initiatieven. Zo staan er op de website *vanamsterdamsebodem.nl* tips en uitleg over composteren. Op deze site is recent ook een kaart toegevoegd met daarop de compostinitiatieven, zodat elke Amsterdammer er eentje kan vinden in de eigen buurt. Daarnaast is een ‘Smaakroute’ opgezet waar geïnteresseerden al wandelend of fietsend een aantal composteerinitiatieven kunnen bezoeken.

- De gemeente zoekt actief naar oplossingen voor juridische hindernissen bij gft-verwerking. Zo publiceerde CircuLaw onlangs een uitgebreide set juridische instrumenten.
- De *Monitor Voedselstrategie* brengt de organische reststromen in Amsterdam in kaart. Deze monitor is als bijlage toegevoegd aan de raadsbrief Voedselstrategie.
- Financiële ondersteuning. Zie ad.2.

Ad.2 Financiële ondersteuning

De gemeente maakt capaciteit vrij om initiatieven op de hierboven genoemde manieren te blijven steunen en daarnaast voor het opzetten van een regeling voor financiële ondersteuning. Voor 2025 en 2026 wordt een bedrag van €150.000 per jaar beschikbaar gesteld in de vorm van een incidentele subsidie. Dit bedrag is gedekt door €100.000 per jaar uit de coalitiemiddelen Uitvoeringsagenda Circulaire Economie 2023-2026 van 29 november 2023 en €50.000 per jaar structureel uit het programma gfe/t dat is gedekt vanuit de afvalstoffenheffing.

Voor de periode na 2026 onderzoekt het college of, vooruitlopend op de nieuwe bestuursperiode, de gft-initiatieven perspectief geboden kan worden op ondersteuning in de periode 2027 en verder.

Ad.3 Jaarlijkse rapportage aan de raad

De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de ontwikkeling van gft -inzameling in het algemeen en van bewonersinitiatieven in het bijzonder.
- Via de raadsinformatiebrief Schone en afvalvrije stad informeert de wethouder Afval de raad over de voortgang van de centrale (gemeentelijke) gfe/t inzameling. De laatste raadsinformatiebrief dateert van zomer 2024.
- Via de Raadsbrief en Monitor Voedselstrategie informeert de wethouder de raad periodiek over de totale volumes aan organische reststromen in de stad, inclusief de kleinschalige buurt gft-initiatieven.
- Jaarlijks wordt bewonersinitiatieven gevraagd een korte update te geven over hun voortgang, inclusief een inschatting van opgehaalde gft-volumes, geproduceerde compost en het aantal aangesloten huishoudens. Dit verslag wordt jaar elk jaar in februari met de raad gedeeld.

Met deze acties beschouwt het college de motie als afgehandeld.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels
Wethouder portefeuille / burgemeester

Bijlagen
-